

تریسموس چیست؟

تریسموس یا قفل شدن فک یک وضعیت دردناک به دلیل اسپاسم عضلات فک است که در آن دهان به طور کامل باز نمی‌شوند. علاوه بر ایجاد درد که ممکن است حتی در گوش، صورت، گردن و شانه احساس شود، تریسموس می‌تواند منجر به بروز مشکلاتی در خوردن غذا، صحبت کردن و **بهداشت دهان و دندان** شود. غالباً زمانی که فرد تلاش می‌کند دهان خود را باز کند، صدای کلیک شنیده می‌شود.

تریسموس زمانی اتفاق می‌افتد که فرد قادر به باز کردن دهان خود بیش از ۳۵ میلی‌متر نباشد. این بیماری می‌تواند در نتیجه آسیب به فک، جراحی دهان، عفونت، سرطان یا پرتودرمانی برای سرطان‌های سر و گلو ایجاد شود. بیشتر موارد تریسموس موقتی هستند، و به طور معمول کمتر از ۲ هفته ادامه دارند، اما برخی ممکن است دائمی باشند. در این مقاله به بررسی علل و علائم تریسموس می‌پردازیم. ما همچنین گزینه‌های درمانی موجود برای این بیماری را بررسی می‌کنیم.

جهت استفاده از خدمات بیمه دندانپزشکی با مشاورین مهر از کارت تماس حاصل نمایند.

علل تریسموس

تروما و التهاب علل احتمالی تریسموس هستند، اما دلایل احتمالی زیادی برای ایجاد تریسموس وجود دارد، از جمله موارد زیر:

۱- ضربه یا تروما

ضربه یا آسیب دیدن فک می‌تواند منجر به تریسموس شود. نمونه‌هایی از چنین آسیب‌هایی شامل شکستن استخوان فک یا آسیب دیدگی بافت به دنبال جراحی دندان است.

موارد دیگر عبارتند از:

- جراحی **مفصل گیجگاهی فکی (TMJ)**
- هماتوم، یا جمع شدن خون در خارج از رگ‌های خونی
- صدمه به عضلات جونده (the muscles of mastication) که افراد هنگام جویدن از آنها استفاده می‌کنند.

۲- التهاب

برخی از بیماری‌ها که باعث ایجاد التهاب در دهان می‌شوند ممکن است باعث ایجاد تریسموس شوند. به عنوان مثال: پریکورونیت، که التهاب بافت نرم اطراف دندان است و به طور بالقوه منجر به نهفته ماندن یک دندان مولر می‌شود.

موارد دیگر عبارتند از:

- ورم مفاصل در استخوانهای فک
- اسکلوئیدوما، که یک بیماری خود ایمنی است که بر روی بافت همبند تأثیر می‌گذارد.
- فیبروز بافت نرم، که در صورت تشکیل بافت همبند فیبروز اضافی ایجاد می‌شود.

۳- جراحی دندان

جراحی دهان از جمله **کشیدن دندان عقل** ممکن است باعث التهاب در دهان شده و منجر به تریسموس شود. اگر دهان وسیع‌تر از حد معمول آن باز گردد (Hyperextension)، برای مثال در حین جراحی ممکن است منجر به تریسموس شود.

۴- عفونت

در برخی موارد عفونت ها می توانند در ایجاد تریسموس نقش داشته باشند. انواع عفونت هایی که ممکن است به این مشکل منجر شوند، شامل موارد زیر است:

- اوریون
- کزاز
- تونسیلیت یا التهاب لوزه ها
- آبسه پری تونسیلار (Peritonsillar abscess)
- انواع دیگر آبسه

۵- سرطان

تومورهای سرطانی در سر یا گلو می توانند عملکرد فک را تحت تأثیر قرار دهند. همچنین پرتودرمانی این تومورها می تواند سبب ایجاد تریسموس شود.

طبق یک مطالعه کوچک در سال ۲۰۱۶ که شامل ۳۰ فرد مبتلا به سرطان دهان بود، ۵۳,۳٪ از افراد شرکت کننده در زمان تشخیص، دچار تریسموس بودند. این تعداد بعد از عمل به ۸۶,۷٪ و بعد از رادیوتراپی به ۸۵,۷٪ افزایش یافت.

۶- عواملی دیگر در افزایش تریسموس

در حالی که هر فردی می تواند دچار تریسموس شود، برخی از عوامل ممکن است شانس ابتلا به آن را افزایش دهد. این عوامل شامل:

- ابتلا به سرطان سر یا گردن
- پرتودرمانی برای سرطان سر یا گردن
- جراحی اخیر برای کشیدن دندان عقل
- ترومای اخیر به دهان یا فک
- داشتن انواع خاصی از عفونتهای دهان

برای دیدن تعرفه دندانپزشکی اینجا کلیک کنید.

علائم بیماری تریسموس

علامت اصلی تریسموس باز نشدن کامل فک یا باز شدن دهان تنها به میزان ۳۵ میلی متر یا کمتر است.

- علائم دیگر عبارتند از:
- درد و گرفتگی فک
- مشکل در گاز زدن و جویدن غذاها یا مسواک زدن دندان ها
- عدم توانایی بلع برخی از غذاها
- سردرد
- درد گوش

درمان این عارضه

به طور معمول، درمان بیماری زمینه ای باید در بسیاری از موارد، تریسموس را برطرف کند. به طور کلی، هرچه زودتر فرد به دنبال درمان باشد، نتیجه ی بهتری حاصل می شود.

گزینه های درمانی شامل موارد زیر است:

دارو:

ممکن است لازم باشد برای کاهش درد و شل شدن عضلات فک، بیمار دارو دریافت کند. داروهای معمول تریسموس شامل شل کننده‌ی ماهیچه‌ها و داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی (NSAIDs) برای تسکین درد است. بسته به شدت علائم، پزشک ممکن است داروهای خوراکی یا داروهای فک تزریق شوند را تجویز کند. برخی از انواع NSAID ها را می‌توان بدون نیاز به نسخه از داروخانه‌ها خریداری کرد.

دستگاه‌های کشش فک:

پزشک یا فیزیوتراپیست ممکن است استفاده از دستگاه کشش فک را توصیه کنند. در یک مطالعه در سال ۲۰۱۴، افرادی که هنگام انجام تمرینهای خاص دهان از چنین وسیله‌ای استفاده می‌کردند، بطور متوسط توانستند دهان خود را به میزان ۵,۵ تا ۷,۲ میلی‌متر باز کنند.

تغییرات رژیم غذایی:

ممکن است افراد تا زمانی که شرایطشان بهبود یابد، نیاز به تغییر رژیم غذایی خود داشته باشند. برای اکثر افرادی که دچار تریسموس شده‌اند، تغییر رژیم به یک رژیم غذایی با غذاهای نرم مفید است زیرا خوردن این غذاها بدون باز کردن زیاد دهان امکان پذیر است.

انواع سوپ، اسموتی‌ها، ماست، پوره سیب زمینی، اوت میل، لوبیا، سبزیجات بخار پز شده، میوه‌های آبپز، پنیر، ماهی، تخم مرغ همزده نمونه‌هایی از غذاهای نرم هستند.

تا زمانی که تریسموس برطرف نشده است، بهتر است از خوردن غذاهای سفت، ترد و یا جویدنی مانند آب نبات، سیب پخته و گوشت‌های سفت استفاده نکنید.

تشخیص تریسموس

دندانپزشک یا پزشک با معاینه فیزیکی و سوال در مورد سابقه‌ی پزشکی بیمار می‌تواند تریسموس را تشخیص دهد. ممکن است در مورد آسیب‌های اخیر یا کارهای دندانپزشکی از بیمار سوال شود و یا دندانپزشک به دنبال علائمی از سرطان یا ناهنجاری در استخوان‌ها یا بافت‌های فک باشد.

همچنین دندانپزشک ممکن است یک یا چند آزمایش زیر را برای تشخیص یا رد تریسموس درخواست کند:

- اندازه‌گیری میزان باز شدن دهان
- سی تی اسکن
- اسکن MRI

جهت تهیه بیمه دندانپزشکی با ما همراه باشید.

عوارض تریسموس

تریسموس ممکن است باعث ایجاد عوارض مختلفی شود که می‌تواند بر کیفیت زندگی فرد تأثیر گذارد، از جمله: مشکلاتی در حفظ بهداشت دهان و دندان

اگر فردی نتواند دهان خود را به طور کامل باز کند، حفظ بهداشت دهان و دندان برای او دچار مشکل می‌شود و بهداشت نامناسب دهان می‌تواند منجر به موارد زیر شود:

- **بوی بد دهان** (هالیتوز)

• **پوسیدگی دندان** (حفره)
• عفونت

تریسموس همچنین ممکن است قرار دادن دندان مصنوعی در دهان یا خارج کردن آنها را برای تمیز کردن، چالش برانگیز کند.

مشکل در خوردن غذاها:

اگر افراد نتوانند غذای خود را گاز بزنند، و جویدن یا بلع برای آنها سخت شود، احتمال سوء تغذیه و کم آبی بدن افزایش می یابد. در چنین شرایطی، تغییر موقت رژیم غذایی عمدتاً به سمت رژیم غذایی مایع و نرم ممکن است به کاهش این خطرات کمک کند.

بسیاری از دلایل عفونی و تروماتیک تریسموس نیز ممکن است عوارضی به همراه داشته باشند. به عنوان مثال، یک عفونت odontogenic که باعث تریسموس می شود، می تواند منجر به عفونت بیشتر با سلولیت صورت یا استئومیلیت مندیبل شود.

عفونت:

اگر عفونت عامل تریسموس باشد، ممکن است عوارض جانبی نظیر سلولیت نیز مشاهده شود.

سلولیت، التهاب پوستی است که غالباً ناشی از عفونت است. علائم این بیماری شامل موارد زیر است:

- ادم یا تورم
- قرمزی پوست
- ساطع شدن گرما از محل عفونت
- درد

خلاصه مطلب

تریسموس وضعیت دردناکی است که سبب کاهش اندازه دهان به دلیل باز نشدن فک ها می شود. اکثر موارد تریسموس، موقتی هستند و داروها، فیزیوتراپی و سایر روشهای درمانی اغلب می توانند تریسموس را تخفیف داده و عوارض آن را کاهش یا از آنها جلوگیری کنند. درمان زودهنگام معمولاً بهترین نتایج را حاصل می کند. افرادی که در مورد احتمال ابتلای خود به تریسموس نگران هستند، باید با پزشک یا دندانپزشک خود مشورت کنند.

جهت تهیه **کارت تخفیف دندانپزشکی** با مشاورین مهرزکارت همراه شوید.